

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 24.10.2006
COM(2006) 617 konč.

PRIPOROČILO KOMISIJE SVETU

**o odobritvi Sporazuma o sodelovanju na področju miroljubne uporabe jedrske energije
med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo (EURATOM) in Vlado Republike
Kazahstan**

PRIPOROČILO KOMISIJE SVETU

o odobritvi Sporazuma o sodelovanju na področju miroljubne uporabe jedrske energije med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo (EURATOM) in Vlado Republike Kazahstan

1. UVOD

Sporazum o partnerstvu in sodelovanju¹, sklenjen med EU in Republiko Kazahstan (v nadaljnjem besedilu Kazahstan), v členu 18 navaja, da morata Evropska skupnost za atomsko energijo in Kazahstan skleniti sporazum o trgovini z jedrskim materialom.

27. junija 2000 je Svet sprejel sklep o izdaji direktiv² Komisiji za pogajanja o sporazumu o jedrskem sodelovanju med Euratomom in Kazahstanom.

18. januarja 2001 je Komisija kazahstanskim oblastem predložila prvi osnutek sporazuma in predlagala začetek pogajanj.

Pogajanja so trajala do septembra 2006, ko sta besedilo potrdili obe pogodbenici.

Cilj sporazuma je dopolniti obstoječe sodelovanje na področju jedrske varnosti in jedrske fuzije z vzpostavitvijo sodelovanja na področju miroljubne uporabe jedrske energije med EU in Kazahstanom, ki je potencialno velik dobavitelj urana.

2. POMEMBOST SPORAZUMA

Pomembnost sklenitve tega sporazuma temelji predvsem na tržnih potrebah. Kazahstan razpolaga s približno 20 % znanih rezerv urana na svetu, zaradi česar je po količini tretji največji proizvajalec urana na svetu. Kazahstan je razvil tudi jedrske dejavnosti na več področjih, predvsem na področju proizvodnje urana in raziskav.

Euratom želi podpisati ta sporazum zaradi dejstva, da je Kazahstan eden izmed potencialno glavnih dobaviteljev naravnega urana. Trenutno predstavlja neposredni uvoz urana iz Kazahstana v EU samo 3 % vsega uvoza urana. Vendar pa se v zadnjih letih obseg uvoza urana iz Kazahstana povečuje (leta 2005 se je v primerjavi z letom 2004 skoraj potrojil) in pričakuje se, da se bo ta rast nadaljevala. Trajanje Sporazuma je na začetku omejeno na deset let. To bi potencialno predstavljalo nekaj sto milijonov eurov tržne vrednosti.

Pospeševanje trgovine na jedrskem področju prispeva k politiki Skupnosti glede varnosti preskrbe z energijo in diverzifikacije virov energije. Ta sporazum bi evropskim državam, ki so dejavne na področju pridobivanja urana in trgovine z uranom, omogočil lažji dostop do kazahstanskega trga. V tem času je v zvezi s pridobivanjem urana samo enemu evropskemu podjetju uspelo skleniti partnerstvo s kazahstanskim podjetjem.

¹ UL L 196, 28.7.1999.

² Sklep 91114/1/00 (C) z dne 26.6.2000.

Poleg tega bi sklenitev tega sporazuma znova potrdila obveznost Republike Kazahstan, Skupnosti in vlad držav članic Evropske unije o neširjenju jedrskega orožja, krepitev in strogo izvajanje zaščitnih ukrepov in nadzora izvoza ter ukrepov za fizično varovanje.

3. SPLOŠNI SISTEM SPORAZUMA

Cilj Sporazuma je sodelovanje na področju miroljubne uporabe jedrske energije med Euratomom in Kazahstanom. Obseg sodelovanja zajema predvsem jedrsko varnost, nadzorovano jedrsko fuzijo, jedrske raziskave in razvoj ter trgovino z jedrskim materialom in zagotavljanje storitev, povezanih z jedrskim gorivnim ciklusom (člen 3). Ta obseg se lahko razširi po dogovoru obeh pogodbenic (člen 8).

Ta sporazum temelji na dveh sporazumih na področju jedrske varnosti in jedrske fuzije, ki sta začela veljati junija 2003³ oziroma aprila 2004⁴ (člena 4 in 5).

Sporazum določa metode in obseg sodelovanja med Euratomom in Kazahstanom pri jedrskem raziskovanju in razvoju (člen 6). Sodelovanje vključuje jedrske dejavnosti, zlasti na področju medicine in industrije. Nanaša pa se tudi na oceno učinka jedrske energije na okolje. To sodelovanje lahko poteka v obliki izmenjave informacij, strokovnjakov in jedrske opreme ter v obliki skupnih študij in dejavnosti. Pred konkretnimi projekti se lahko izvajajo podrobni programi, ki vključuje različne določbe. Stroške teh dejavnosti krije pogodbenica, ki jih je povzročila.

Posebna pozornost je namenjena trgovini in jedrskim materialom (člen 7). Sporazum vsebuje vrsto določb, ki določajo merila za prenos jedrskega materiala ter način reševanja spornih situacij. Poudarja se, da se jedrski materiali uporabljajo v miroljubne namene in v skladu s sporazumi o zaščitnih ukrepih (za Skupnost: zaščitni ukrepi Euratoma v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in v skladu z zaščitnimi ukrepi Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA) ter njenih dodatnih protokolov⁵ in ločeni tristranski sporazumi Euratoma in IAEA z državami članicami⁶, Francijo⁷ in Združenim kraljestvom⁸; za Kazahstan: zaščitni ukrepi⁹ IAEA in njeni dodatni protokoli), prenosi jedrskih materialov pa morajo biti v skladu z določbami Mednarodne konvencije o fizičnem varovanju jedrskega materiala¹⁰.

Poleg tega Sporazum ponovno navaja načela prostega pretoka jedrskih materialov znotraj Skupnosti, jamči trgovanje in zagotavljanje ustreznih storitev med pogodbenicama po tržnih cenah ter odstranjuje upravne ovire, kot so uvozna in izvozna dovoljenja, ki bi ovirala promet z jedrskim materialom na ozemljih pogodbenic.

Vprašanja glede intelektualne lastnine (člen 10) so podrobno obravnavana v sporazumih o sodelovanju na področju jedrske varnosti in nadzorovane jedrske fuzije.

³ UL L 89, 26.3.2004.

⁴ UL L 143, 7.6.2005.

⁵ INFCIRC/540.

⁶ Ni objavljeno. INFCIRC 193, 14.9.1973.

⁷ Ni objavljeno. INFCIRC 290, december 1981.

⁸ Ni objavljeno. INFCIRC 263, oktober 1978.

⁹ INFCIRC/504.

¹⁰ Dokument IAEA INFCIRC/274/Rev. 1.

Pogodbenici se obvezeta, da se bosta redno posvetovali v okviru Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju (PCA) (člen 11). PCA se uporablja tudi pri reševanju sporov v zvezi z razlago ali uporabo tega sporazuma.

Začetno trajanje Sporazuma je deset let, prekinitiv ali prenehanje veljavnosti, v celoti ali delno, pa je mogoče v primeru kršitve njegovih glavnih določb (člen 13).

4. SKLEPNA UGOTOVITEV

Komisija meni, da je Sporazum o sodelovanju na področju miroljubne uporabe jedrske energije med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in Republiko Kazahstan, katerega sprejetje se predlaga:

- v skladu s pogajalsko direktivo, ki jo je Svet izdal dne 26. junija 2000;
- potrjuje jasno zavezo obeh pogodbenic za neširjenje jedrskega orožja in visoko raven jedrske varnosti z namenom zagotavljanja miroljubne in varne uporabe jedrske energije;
- usklajen s politiko Skupnosti o varnosti preskrbe z energijo;
- bo predstavljal, skupaj z že podpisanima sporazumoma o jedrski fuziji in jedrski varnosti med obema pogodbenicama, celovit paket sodelovanja na jedrskem področju;
- bo okrepil trgovinske in politične odnose med EU in Republiko Kazahstan.

Komisija zato predlaga Svetu, da v skladu z drugim odstavkom člena 101 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo odobri Sporazum o sodelovanju na področju miroljubne uporabe jedrske energije med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in vlado Republike Kazahstan, v prilogi.

PRILOGA

SPORAZUM O SODELOVANJU NA PODROČJU MIROLJUBNE UPORABE JEDRSKE ENERGIJE MED EVROPSKO SKUPNOSTJO ZA ATOMSKO ENERGIJO IN VLADO REPUBLIKE KAZAHSTAN

Evropska skupnost za atomsko energijo, v nadaljnjem besedilu „Skupnost“,

in Vlada Republike Kazahstan, v nadaljnjem besedilu „kazahstanska vlada“;

v nadaljnjem besedilu na splošno imenovani tudi „pogodbenica“ ali „pogodbenici“, kot je ustrezno,

UPOŠTEVAJOČ, da Sporazum o partnerstvu in sodelovanju (PCA) med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami ter Republiko Kazahstan, ki je začel veljati dne 1. julija 1999, določa, da v trgovini z jedrskimi snovmi uporabljajo določbe posebnega sporazuma, ki ga skleneta Evropska skupnost za atomsko energijo in kazahstanska vlada,

KER sta pogodbenici podpisali Sporazum med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in Republiko Kazahstan o sodelovanju na področju jedrske varnosti in Sporazum med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in Republiko Kazahstan o sodelovanju na področju nadzorovane jedrske fuzije, ki sta začela veljati 1. junija 2003 oziroma 13. aprila 2004;

KER so vse države članice Skupnosti in Republika Kazahstan pogodbenice Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja, v nadaljevanju „Pogodba o neširjenju jedrskega orožja“,

KER so Skupnost, njene države članice in Republika Kazahstan zavezane, da zagotavljajo izvajanje raziskav, razvoja in uporabe jedrske energije v miroljubne namene na način, ki je skladen s cilji Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja,

KER se jedrski zaščitni ukrepi uporabljajo v Skupnosti v skladu s poglavjem VII naslova II Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo, v nadaljnjem besedilu „Pogodba Euratom“, in v skladu s sporazumi o zaščitnih ukrepih, sklenjenih med Skupnostjo, njenimi državami članicami in Mednarodno agencijo za atomsko energijo, v nadaljnjem besedilu „IAEA“, v Republiki Kazahstan pa v skladu s Sporazumom med Republiko Kazahstan in Mednarodno agencijo za atomsko energijo o uporabi zaščitnih ukrepov v povezavi s Pogodbo o neširjenju jedrskega orožja, ki je začel veljati 11. avgusta 1995, v nadaljevanju „Sporazum o uporabi zaščitnih ukrepov“,

KER Skupnost, njene države članice in kazahstanska vlada ponovno potrjujejo svojo podporo IAEA in njenemu okrepljenemu sistemu zaščitnih ukrepov,

KER pogodbenici omogočata medsebojno jedrsko trgovino ali trgovino med pooblaščenimi osebami ali podjetji, ustanovljenimi na zadevnih ozemljih Skupnosti in Republike Kazahstan, v obojestranskem interesu proizvajalcev, industrije jedrskega gorivnega ciklusa, javnih gospodarskih služb in potrošnikov,

KER se upoštevajo obveznosti, ki so jih prevzele vlade držav članic Skupnosti in vlada Republike Kazahstan v okviru skupine držav dobaviteljic jedrskega blaga,

KER je primerno okrepiti osnovo za sodelovanje med pogodbenicama v civilnem jedrskem sektorju s sklenitvijo okvirnega sporazuma,

STA SE DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

Člen 1 OPREDELITVE

Za namen tega sporazuma:

1. „jedrski material“ pomeni vsak osnovni material ali posebni cepljivi material, kakor sta izraza opredeljena v členu XX Statuta IAEA;
2. „Skupnost“ pomeni hkrati:
 - a) pravno osebo, ustanovljeno s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo, pogodbenico tega sporazuma;
 - b) ozemlja, na katera se ta pogodba nanaša;
3. „pristojni organi pogodbenic“ pomenijo:
 - a) za Skupnost Evropsko komisijo;
 - b) za kazahstansko vlado Odbor za atomsko energijo Ministrstva za energijo in rudna bogastva Republike Kazahstan.

Pogodbenici se o vsaki spremembi obvestita po diplomatskih komunikacijskih kanalih.

Člen 2 CILJ

Cilj tega sporazuma je zagotoviti okvir za sodelovanje med pogodbenicama na področju miroljubne uporabe jedrske energije z namenom krepitve vesplošnega sodelovanja med Skupnostjo in Republiko Kazahstan na podlagi obojestranskih koristi in vzajemnosti ter brez poseganja v ustrezne pristojnosti posamezne pogodbenice.

Člen 3 OBSEG SODELOVANJA

1. Pogodbenici lahko sodelujeta na področju miroljubne uporabe jedrske energije na način, določen v členih 4 do 8 spodaj, na naslednjih področjih:
 - a) jedrska varnost (člen 4);
 - b) nadzorovana jedrska fuzija (člen 5);

- c) raziskave in razvoj na drugih področjih miroljubne uporabe jedrske energije, poleg tistih, predvidenih v točkah a) in b) prvega odstavka tega člena (člen 6);
 - d) trgovina z jedrskimi materiali in zagotavljanje storitev jedrskega gorivnega ciklusa (člen 7);
 - e) druga področja, povezana z vsebino tega sporazuma (člen 8).
2. Sodelovanje med pogodbenicama iz tega člena lahko poteka tudi med pooblaščenimi osebami in podjetji, ustanovljenimi v Skupnosti in v Republiki Kazahstan.

Člen 4 JEDRSKA VARNOST

Sodelovanje na področju jedrske varnosti se izvaja v skladu s Sporazumom o sodelovanju med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in Republiko Kazahstan na področju jedrske varnosti, ki je začel veljati 1. junija 2003.

Člen 5 NADZOROVANA JEDRSKA FUZIJA

Sodelovanje na področju nadzorovane jedrske fuzije se izvaja v skladu s Sporazumom o sodelovanju med Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in Republiko Kazahstan na področju nadzorovane jedrske fuzije, ki je začel veljati 13. aprila 2004.

Člen 6 RAZISKAVE IN RAZVOJ NA DRUGIH PODROČJIH MIROLJUBNE UPORABE JEDRSKE ENERGIJE

1. Sodelovanje se razširi tudi na dejavnosti jedrskih raziskav in razvoja, ki so v skupnem interesu pogodbenic in za katere se pogodbenici dogovorita, razen tistih, ki so predvidene v zgornjih členih 4 in 5, v kolikor so zajete v ustreznih programih pogodbenic.
2. Sodelovanje lahko vključuje zlasti naslednja področja:
 - a) uporabo jedrske energije na področjih medicine in industrije, vključno s proizvodnjo električne energije;
 - b) vpliv jedrske energije na okolje;
 - c) katero koli drugo področje jedrskih raziskav in razvoja, za katerega se pogodbenici dogovorita, v kolikor je področje zajeto v ustreznih programih pogodbenic.
3. Sodelovanje se izvaja zlasti:

- a) z izmenjavo tehničnih podatkov s poročili, obiski, seminarji, tehničnimi sestanki itd.;
- b) z izmenjavo osebja med laboratoriji in/ali zadevnimi organi, vključno za namene usposabljanja;
- c) z izmenjavo vzorcev, materialov, instrumentov in naprav za poskusne namene;
- d) z uravnoteženim sodelovanjem v skupnih študijah in dejavnostih.

4.

- a) Obseg in pogoji sodelovanja v konkretnih projektih bodo, v potrebnem obsegu, določeni v izvedbenih dogovorih pristojnih organov pogodbenic, ki bodo delovali v skladu z ustreznimi zahtevami zakonodaje Skupnosti in zakonodaje Republike Kazahstan.
- b) Takšni izvedbeni dogovori lahko med drugim obsegajo finančne določbe, dodelitev vodstvenih odgovornosti in podrobne določbe o razširjanju informacij ter o pravicah intelektualne lastnine.

5. Stroške, ki izhajajo iz dejavnosti sodelovanja, nosi pogodbenica, ki jih je povzročila, razen če se pogodbenici dogovorita drugače.

Člen 7

TRGOVINA Z JEDRSKIMI MATERIALI IN ZAGOTAVLJANJE USTREZNIH STORITEV

1. Jedrski materiali, ki se prenašajo med pogodbenicama, bodisi neposredno ali prek tretje države, postanejo predmet tega sporazuma po vstopu v ozemelsko pristojnost Skupnosti ali Republike Kazahstan, pod pogojem, da pogodbenica dobaviteljica pisno obvesti pogodbenico prejemnico pred ali v času odpošiljanja, v skladu s postopki, določenimi v upravnem dogovoru, ki ga sestavijo pristojni organi pogodbenic.
2. Jedrski material iz prvega odstavka tega člena ostane predmet določb tega sporazuma, dokler
 - a) ni ugotovljeno v skladu z določbami o prenehanju zaščitnih ukrepov iz ustreznega sporazuma, navedenega v pododstavku b odstavka 6 tega člena, da ta material ni več uporaben za kakršno koli jedrsko dejavnost, pomembno s stališča zaščitnih ukrepov, ali da ga praktično ni več mogoče predelati,
 - b) ni prenesen izven pristojnosti Skupnosti ali Republike Kazahstan v skladu z pododstavku e odstavka 6 tega člena ali
 - c) se pogodbenici pisno ne dogovorita, da ta material ni več predmet tega sporazuma.
3. Vsi prenos jedrskega materiala, izvedeni v skladu z dejavnostmi sodelovanja, se izvedejo v skladu z ustreznimi mednarodnimi obveznostmi Skupnosti, njenih držav

članic in Republike Kazahstan, ob upoštevanju miroljubne uporabe jedrske energije, navedene v šestem odstavku tega člena.

4. Trgovina z jedrskimi materiali in zagotavljanje ustreznih storitev med pogodbenicama se izvaja po tržnih cenah.
5. Pogodbenici se v medsebojni trgovini z jedrskimi materiali skušata izogibati konfliktnim situacijam, ki bi zahtevale gospodarske zaščitne ukrepe. Če kljub temu pride do težav v medsebojni trgovini z jedrskimi materiali, ki bi resno ogrozile sposobnost preživetja jedrske industrije Skupnosti in Republike Kazahstan, vključno s pridobivanjem urana, lahko vsaka pogodbenica zahteva posvetovanja v okviru začasnega odbora, ki bodo potekala takoj, ko bo mogoče.. Postopek za povabilo, čas in raven udeležencev za posvetovanja določita pogodbenici.

Če na takšnih posvetovanjih ne pride do obojestransko sprejemljive rešitve teh težav, lahko pogodbenica, ki je zahtevala posvetovanja, v skladu z zakonodajo Skupnosti in Republike Kazahstan ter v skladu z ustreznimi načeli mednarodnega prava sprejme ustrezne gospodarske zaščitne ukrepe za njihovo rešitev ali ublažitev njihovih učinkov.

Izvajanje petega odstavka tega člena ne posega v Pogodbo Euratom in na ustrezno sekundarno zakonodajo.

6. Za prenose jedrskega materiala veljajo naslednji pogoji:
 - a) jedrski material se uporablja v miroljubne namene in ne za kakršno koli jedrsko eksplozivno napravo ali za raziskavo kakršne kolitakšne naprave ali njen razvoj
 - b) za jedrski material veljajo:
 - 1) v Skupnosti, zaščitni ukrepi Euratom, predvideni s Pogodbo Euratom in zaščitnimi ukrepi IAEA, v skladu z naslednjimi sporazumi o zaščitnih ukrepih, kot je ustrezno, in z morebitnimi spremembami ali nadomestki, pod pogojem, da je zagotovljeno kritje, kot zahteva Pogodba o neširjenju jedrskega orožja:
 - sporazum med državami članicami Skupnosti, ki nimajo jedrskega orožja, in IAEA, ki je začel veljati 21. februarja 1977 (objavljen kot INFCIRC/193);
 - sporazum med Francijo, Euratomom in IAEA, ki je začel veljati 12. septembra 1981 (objavljen kot INFCIRC/290);
 - sporazum med Združenim kraljestvom, Euratomom in IAEA, ki je začel veljati 14. avgusta 1978 (objavljen kot INFCIRC/263);
- pravočasno dopolnjene s dodatnimi protokoli, ki so začeli veljati 30. aprila 2004 na podlagi dokumenta, objavljenega kot INFCIRC/540 (vzorec dodatnega protokola k sporazumu(-om) med državo(-ami) in IAEA za uporabo zaščitnih ukrepov);

- 2) v Republiki Kazahstan, sporazum o zaščitnih ukrepih, ki je začel veljati 11. avgusta 1995 (objavljen kot INFCIRC/504); in dopolnjen z dodatnim protokolom k Sporazumu med Republiko Kazahstan in IAEA o uporabi zaščitnih ukrepov v skladu s Pogodbo o neširjenju jedrskega orožja, sklenjenim 6. februarja 2004 na podlagi dokumenta, objavljenega kot INFCIRC/540 (Vzorec dodatnega protokola k sporazumu(–om) med državo(-ami) in IAEA o uporabi zaščitnih ukrepov), če je veljaven;
- c) v primeru, če bi bilo izvajanje katerega koli izmed Sporazumov z IAEA iz podstavka b odstavka 6 tega člena začasno ustavljeno ali prekinjeno iz katerega koli razloga v Skupnosti ali Republiki Kazahstan začasno, ustrezná pogodbenica sklene sporazum z IAEA, ki predvideva enako učinkovitost in obseg, kot sta predvidena v sporazumih o zaščitnih ukrepih iz točke 1 ali 2 podstavka b odstavka 6 ali, če to ni mogoče,

Skupnost uporabi zaščitne ukrepe, ki temeljijo na sistemu zaščitnih ukrepov Euratom, ki predvidevajo enako učinkovitost in obseg, kot sta predvidena v sporazumih o zaščitnih ukrepih iz točke 1 podstavka b odstavka 6 ali, če to ni mogoče,

pogodbenici skleneta dogovore za uporabo zaščitnih ukrepov, ki predvidevajo enako učinkovitost in obseg, kot sta predvidena v sporazumih o zaščitnih ukrepih iz točke 1 ali 2 podstavka b odstavka 6;

- d) uporaba ukrepov fizičnega varovanja na ravneh, ki zadoščajo najmanj merilom, določenim v Prilogi C k dokumentu IAEA INFCIRC/254/REV.6/del 1 (Smernice za jedrske prenose) z morebitnimi spremembami; dodatno k temu dokumentu države članice Skupnosti, Evropska komisija, če je primerno, in Republika Kazahstan pri uporabi ukrepov fizičnega varovanja upoštevajo priporočila dokumenta IAEA INFCIRC/225/REV.4 popravljen (Fizično varovanje jedrskega materiala in jedrskih naprav) z morebitnimi spremembami. Za mednarodni prevoz veljajo določbe Mednarodne konvencije o fizičnem varovanju jedrskega materiala (INFCIRC 274/REV.1), ki jih pogodbenici in države članice Skupnosti lahko spremenijo in sprejmejo, ter predpisi IAEA o varnem prevozu radioaktivnih snovi (Varnostni standardi IAEA, serija TS-R-1/ST-1, rev.), ki se lahko spremenijo in prenesejo v zakonodajo Skupnosti in Republike Kazahstan;
- e) ponovni prenosi katerih koli postavk iz tega člena zunaj pristojnosti Skupnosti ali Republike Kazahstan se lahko izvedejo samo v skladu s Smernicami za jedrske prenose, kot so navedene v dokumentu IAEA INFCIRC/254/REV. 6/del 1, z morebitnimi spremembami.

7. Predpisi, povezani s trgovino, industrijskimi postopki ali gibanjem jedrskih snovi na ozemljih Skupnosti ali Republike Kazahstan, se ne uporabljajo za omejevanje trgovine ali oviranje tržnih interesov ene ali druge pogodbenice v zvezi z miroljubno uporabo jedrske energije, tako na mednarodni kot nacionalni ravni.

Določbe tega sporazuma se ne uporabljajo za oviranje prostega pretoka jedrskega materiala na ozemlju Skupnosti.

Izvajanje sedmega odstavka tega člena ne vpliva na Pogodbo Euratom in na ustrezno sekundarno zakonodajo.

8. Kljub prekinitvi ali prenehanju veljavnosti tega sporazuma iz katerega koli razloga, se odstavek 6 tega člena še naprej uporablja tako dolgo, dokler kakršen koli jedrski material, ki je predmet teh določb, ostane v pristojnosti ene od pogodbenic ali dokler ni sprejeta odločitev v skladu z drugim odstavkom tega člena.

Člen 8

DRUGA PODROČJA, POVEZANA Z VSEBINO TEGA SPORAZUMA

1. Pogodbenici se lahko v okviru svojih zadevnih pristojnosti dogovorita za sodelovanje pri drugih dejavnostih na področju jedrske energije.
2. Kar zadeva Skupnost, bi morale biti dejavnosti vključene v ustrezne akcijske programe in bi morale ustrezati zahtevanim pogojem, na primer na področjih, kot so jedrska varnost, varen prevoz jedrskega materiala, zaščitni ukrepi ali industrijsko sodelovanje za spodbujanje določenih vidikov varnosti jedrskih naprav.
3. Določbe odstavka 4 člena 6 prav tako veljajo pri tem sodelovanju.

Člen 9

VELJAVNA ZAKONODAJA

Sodelovanje po tem sporazumu je v skladu z zakoni in predpisi, veljavnimi v Skupnosti in Republiki Kazahstan kot tudi z mednarodnimi sporazumi, ki so jih sklenile pogodbenice.

Člen 10

INTELEKTUALNA LASTNINA

Uporaba in širjenje informacij ter pravic intelektualne lastnine, patentov in avtorskih pravic, povezanih z dejavnostmi sodelovanja po tem sporazumu, se izvajata v skladu s prilogami, ki so sestavni del sporazumov o sodelovanju na področju jedrske varnosti in nadzorovane jedrske fuzije iz členov 4 in 5 tega sporazuma.

Člen 11

POSVETOVANJE IN ARBITRAŽA

1. Pogodbenici se bosta v okviru Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju redno posvetovali z namenom spremljanja sodelovanja iz tega sporazuma, razen če pogodbenici predvidita posebne posvetovalne mehanizme.
2. Vsak spor v zvezi z uporabo ali razlago tega sporazuma se lahko obravnava v skladu s členom 88 Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju.

Člen 12
Dvostranski sporazumi o jedrskem sodelovanju

1. Določbe tega sporazuma nadomestijo določbe obstoječih dvostranskih sporazumov med posameznimi državami članicami Skupnosti in Republiko Kazahstan, ki predvidevajo pravice in dolžnosti, vsebovane v tem sporazumu.
2. Če določbe v omenjenih dvostranskih sporazumih med posameznimi državami članicami Skupnosti in Republiko Kazahstan predvidevajo pravice in dolžnosti za Republiko Kazahstan in zadevne države članice, ki niso zajete v ta sporazum, se te pravice in dolžnosti še naprej izvajajo po ustreznih dvostranskih sporazumih.

Člen 13
ZAČETEK VELJAVNOSTI IN TRAJANJE

1. Sporazum začne veljati z dnem, ki ga pogodbenici določita na podlagi izmenjave diplomatskih not o dokončanju ustreznih postopkov in velja deset let.
2. Po tem datumu se Sporazum samodejno podaljša za dobo petih let, razen če ena ali druga pogodbenica s pisnim obvestilom zahteva prekinitev Sporazuma. Sporazum preneha veljati šest mesecev po datumu prejema obvestila zadevne pogodbenice.
3. Če katera pogodbenica ali katera koli država članica Skupnosti krši glavne določbe tega sporazuma, lahko druga pogodbenica s pisnim obvestilom začasno ustavi ali prekine, v celoti ali delno, sodelovanje po tem sporazumu. Preden ena ali druga pogodbenica ukrepa v tem smislu, se pogodbenici posvetujeta z namenom, da bi dosegli sporazum o sprejetju popravnih ukrepov in o časovnem okviru, v katerem bi se takšni ukrepi izvedli. Takšen ukrep se sprejme samo v primeru, če dogovorjeni ukrepi niso bili izvedeni v dogovorjenem času ali v primeru, če ni bilo mogoče doseči sporazuma po preteku časovnega obdobja, ki sta ga določili pogodbenici.

Člen 14

Na podlagi medsebojnega sporazuma med pogodbenicama se lahko spremembe v obliki zapisnika vključijo v Sporazum in postanejo sestavni del Sporazuma.

Ta sporazum je sestavljen v dvojniku v češkem, danskem, nizozemskem, angleškem, estonskem, finskem, francoskem, nemškem, grškem, madžarskem, italijanskem, latvijskem, litovskem, malteškem, poljskem, portugalskem, slovaškem, slovenskem, španskem, švedskem in kazaškem jeziku, pri čemer so vsa besedila enako verodostojna. (romunski in bolgarski jezik)

V Dne

**Za EVROPSKO SKUPNOST ZA
ATOMSKO ENERGIJO**

Za Vlado REPUBLIKE KAZAHSTAN